

Lausunto jätehuoltomääräysten päivityksistä

Kaupungininsinööri Ismo Heikkinen Rakentamisen ja kunnossapidon tukipalvelut

Yleistä

Savo-Pielisen jätelautakunnalla on käsittelyssä kunnallisten jätehuoltomääräysten päivittäminen. Jätehuoltomääräykset ovat jätelain nojalla annettavia sitovia paikallisia määräyksiä, joilla edistetään jätteiden synnyn ehkäisyä ja kierrätystä sekä varmistetaan alueella toimiva jätehuolto, josta ei aiheudu ympäristö- tai terveyshaittoja. Määräykset uudistetaan vastaamaan muuttuvaa jätelainsäädäntöä. Samalla niihin tehdään muita tarpeellisia muutoksia.

Keskeisimmät jätehuoltomääräyksiin tehtävät muutokset liittyvät hyötyjätteidensä erilliskeräysvelvoitteiden laajentamiseen, jäteastioiden tyhjentämiseen, saostus- ja umpisäiliölietteiden tyhjentämiseen sekä jätteiden omatoimisesta käsittelystä ilmoittamiseen. Jätelautakunta on valmistellut jätehuoltomääräysten päivitysluonnosta yhteistyössä kunnallisen jäteyhtiön Jätekuukan ja alueen kuntien kanssa. Laadintaa on ohjannut työryhmä, jossa on jätehuoltoviranomaisen ja Jätekuukan edustajien lisäksi ympäristönsuojeluviranomaisen edustajat alueen kunnista.

Jätelautakunta päätti kokouksessaan 22.11.2018 asettaa jätehuoltomääräysten päivitykset perusteluineen yleisesti nähtävälle ajalle 29.11.2018 - 3.1.2019. Lisäksi jätelautakunta päätti pyytää asiassa lausunnot. Jätelautakunta pyytää lausuntoa alueen kunnilta ja ympäristönsuojeluviranomaisilta 25.1.2019 mennessä.

Jätehuollon velvoitteet perustuvat jätelakiin (646/2011), jäteasetukseen (179/2012) ja muihin jätelain nojalla annettuihin asetuksiin sekä kunnan jätehuoltomääräyksiin. Jätehuoltomääräykset täydentävät ja tarkentavat lainsäädäntöä. Jätehuoltomääräyksiä sovelletaan koko Savo-Pielisen jätelautakunnan toimialueella eli kaikissa sen toimialueen kunnissa. Tämä toimialue on sama kuin kunnallisen jäteyhtiön, Jätekuukko Oy:n, toimialue. Jätehuoltomääräysten päivityksessä on otettu huomioon jätelainsäädännön vaatimukset mukaan lukien ns. jätehuollon etusijajärjestys sekä kuntien Jätepoliittisessa ohjelmassaan vuoteen 2022 asettamat tavoitteet jätehuoltopalveluille.

Kunnalliset jätehuoltomääräykset koskevat kunnan jätehuollon järjestämisvastuulla olevia palveluja, eli näitä jätehuoltomääräyksiä sovelletaan kunnan jätehuollon järjestämisvelvollisuuden piiriin kuuluviin jätteisiin sekä jätteisiin, jotka käsitellään kunnan jätehuoltojärjestelmässä (asuin- ja vapaa-ajan kiinteistöt sekä kuntien hallinto- ja palvelutoiminnan kiinteistöt) tai kunnan toissijaisen jätehuollon järjestämisvelvollisuuden perusteella. Lisäksi näitä jätehuoltomääräyksiä sovelletaan myös kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluvilla kiinteistöillä syntyvien ns. tuottajavastuunalaisten jätteiden (esimerkiksi paperi- ja pakkausjätteet) keräämiseen ja käsittelyyn toimittamiseen.

Muiden kuin kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluvien jätteiden osalta jätehuoltomääräyksissä voidaan antaa määräyksiä jätteiden keräyk-

23.01.2019

seen, vastaanottoon ja kuljetuksen käytännön järjestelyihin sekä niiden tekniisiin vaatimuksiin liittyvissä asioissa. Määräykset koskevat toimintaa siltä osin kuin on tarpeen jätteen hallitsemattoman käsittelyn, jätteestä ja jätehuollosta aiheutuvan vaaran ja haitan sekä roskaantumisen ehkäisemiseksi.

Jätehuoltomääräykset päivityksineen linkittyvät hyvin kuntien jätepoliittiseen ohjelmaan vuoteen 2022 sekä valtakunnalliseen jätesuunnitelmaan vuoteen 2023. Erittäin hyvänä pidetään jätehuoltomääräysten muutosten valmistelussa tehtyä laajaa yhteistyötä. Näin luonnokseen on saatu otettua huomioon paitsi lainsäädännön edellyttämät välttämättömät toimet, myös asiakasnäkökulma mahdollisimman hyvin. Hyvänä pidetään myös nyt luonnosvaiheessa tehtävää kuntien ja asiakkaiden, sekä muiden sidosryhmätahojen kuulemista.

Määräyksiin suunnitellut muutokset

Hyötyjätteiden erilliskeräysvelvoitteita aiotaan laajentaa määräyksissä. Sykystä 2019 lähtien muovipakkauksia, lasipakkauksia ja metallia tulee kerätä erikseen kaikilta sellaisilta taajamissa sijaitsevilta kiinteistöiltä, joilla on vähintään 10 asuinhuoneistoa.

Tällä hetkellä lasipakkauksilla ja metallilla on keräysvelvoitteen rajana 20 asuinhuoneistoa ja muovipakkauksilla 40 asuinhuoneistoa, vaatii muutosten teko aikansa. Muovia kerätään tällä hetkellä kiinteistökohtaisesti vasta Kuopiossa, Siilinjärvellä ja Pieksämäellä. Muovipakkausten kiinteistökohtainen keräys on laajenemassa kaikkiin vähintään 300 asukkaan taajamiin; muita hyötyjätteitä kerätään jo näissä taajamissa. Biojätteen ja kartonkipakkausten keräysvelvoite ollaan pitämässä ennallaan eli keräysvelvoitteen rajana on viisi (5) asuinhuoneistoa.

Jäteastiat on tyhjennettävä määräysten mukaan säännöllisesti riittävän tiheillä tyhjennysväleillä, jottei jätteistä aiheudu haittoja ja jottei niitä ohjaudu epäasianmukaisesti paikkoihin jäteastioiden ylitäytön vuoksi. Sekajätteen tyhjennysväliä on tarkoitus hieman väljentää vain vähän jätettä tuottavien kiinteistöjen osalta. Jatkossa yhden tai kahden (1-2) henkilön taloudet, joilla on käytössä pieni jäteastia sekä talouksien biojätteet kerätään erikseen tai kompostoidaan, voisivat tyhjennyttää jäteastian kahdeksan (8) viikon välein ympäri vuoden riippumatta siitä, missä kiinteistö sijaitsee. Nykyisissä määräyksissä edellytetään jäteastioiden tyhjennyksiä taajamissa kesäaikaan neljän (4) viikon välein. Suunnitellulla väljennyksellä kannustetaan jätteiden lajitteluun ja sekajätteen synnyn vähentämiseen.

Myös saostussäiliölietteille ja niitä vastaaville lietteille on asetettu nykyisissä jätehuoltomääräyksissä vähimmäistyhjennysväli, koska riittävät tyhjennykset ovat tärkeitä jätevesijärjestelmien häiriöttömän toiminnan varmistamiseksi sekä ympäristölle ja terveydelle lietteistä aiheutuvien haittojen ehkäisemiseksi. Tyhjennysvelvoitteita on tarkoitus väljentää osin entisestä. Saostussäiliöistä, laitepuhdistamojen liettiloista ja muista vastaavista säiliöistä jätevesiliete olisi poistettava jatkossakin tarvittaessa, kuitenkin vähintään kerran vuodessa. Tätä harvemmat kahden vuoden välein tehtävät tyhjennykset olisivat kuitenkin mahdollisia 1-2 henkilön vakituisilla asuinkiinteistöillä ja kaikilla vapaa-ajan kiinteistöillä, koska näillä kiinteistöillä syntyvä lietemäärä on tyypillisesti muita kiinteistöjä pienempi. Tarpeen mukaan tyhjennyksiä on näilläkin kiinteistöillä tehtävä useammin, jos jätevesijärjestelmän toimivuus tätä edellyttää. Harmaiden jätevesien saostussäiliöt olisi jatkossa tyhjennettävä tarvittaessa, aikaan sidottua tyhjennysväliä ei niillä enää olisi. Jätehuoltomääräyksiin on tarkoitus tehdä edellä mainittujen muutosten lisäksi muitakin tarken-

23.01.2019

nuksia. Kaikki muutokset on esitetty liitteinä olevissa määräysluonnoksissa ja niiden perusteluissa.

Tarkoitus on, että määräysmuutokset tulevat voimaan keväällä 2019. Osin muutoksille asetetaan siirtymäaikoja.

Lausunto

Hyötyjätteiden erilliskeräysvelvoitteet laajenevat määräyksissä. Muutoksen aikataulu on nopeahko, jolloin joillakin kiinteistöillä voi olla rakenteellisista syistä hankala tehdä muutoksia. Näissä tapauksissa kiinteistöille on annettava lisää aikaa muutoksiin.

Jätetaksoja on muutettu viime vuosina hintaohjaavasti hyötyjätekeräilyä suosivaksi. Tämä tarkoittaa, että erilliskeräyksillä jätehuolto voi halventua kiinteistöillä. Hintaohjaus on hyvä keino saada muutoksiin nopeutta kiinteistöillä ja siitä tulee tiedottaa tehokkaasti. Kaikkiaan hyötyjätekierrätyksen tehostuminen on hyvä asia.

Määräysehdotuksessa mahdollistetaan kahdeksan (8) viikon tyhjennysvälit myös taajamissa vähän jätteitä tuottaville, kompostoiville, yhden tai kahden hengen talouksille. Tämä on omiaan edistämään jätteiden erottelua ja kiertotaloutta. Määräyksen toteutumista ehdotetaan kuitenkin seurattavaksi.

Saostussäiliölietteiden tyhjennysvelvoitteita on tarkennettu. Tyhjennysten tekeminen tarvittaessa vähentää turhia kuljetuksia. Hyvä on kuitenkin säilyttää vähimmäistyhjennysväli toiminnan varmistamiseksi ja haittojen ehkäisemiseksi.

Muissa muutoksissa ehdotetaan jätteiden kuormausaikoja muutettavaksi lauantaiden, arkipyhien ja sunnuntaiden osalta aikaisemmaksi. Arkipyhinä ja sunnuntaisin jäteastioiden tyhjentämistä tehdään vain poikkeuksellisesti. Aikaisemmasta työn aloituksesta voi tulla valituksia tiheimmillä kaupunkialueilla, joten kierrosten suunnittelu kannattaa tehdä huolella. Myös asukkaiden on tiedostettava, että välillä jäteastioiden tyhjentäminen joudutaan tekemään poikkeukselliseen aikaan.

Asuntoaluekohtaisten järjestelmien määräyksiä on tarkennettu. Asuntoaluekohtaisia jätteenkeräysjärjestelmiä eli keskitettyjä jätteenkeräysjärjestelmiä voidaan järjestää uusille asuinalueille. Näissä järjestelmissä käytetään korttelikohtaisia tai usean korttelin yhteisiä vastaanottoaikoja yhdyskuntajätteelle. Järjestelmillä pyritään ympäristöhaittojen minimointiin ja jätehuollon tehokkaaseen toteuttamiseen. Tarkennukset järjestelmään ovat tervetulleita. Järjestelmiä tullaan ottamaan käyttöön mm. Kuopion Savilahdessa. Saatujen kokemusten perusteella määräyksiä on tarvittaessa edelleen tarkennettava tai muutettava.

Tätä lausuntoa on valmisteltu yhteistyössä kaupunkiympäristön palvelualueen rakentamisen ja kunnossapidon palveluiden sekä ympäristönsuojelupalveluiden kesken.

Vaikutusten arviointi

Määräyksiin esitetyt muutokset tukevat kiertotaloustavoitteita jätelautakunnan alueella. Jätelautakunta on johdonmukaisesti niin määräyksissä kuin myös jätemaksupolitiikassaan edistänyt jätteiden kierrätystä. Kaikkiaan kunnallisiin jätehuoltomääräyksiin esitetyt muutokset ovat omiaan mahdollistamaan kiertotalouden entistä parempaa toteuttamista.

Yritysvaikutukset arvioidaan muutosten takia vähäisiksi.

Esitys

Esitän kaupunkirakennelautakunnalle ja edelleen kaupunginhallitukselle, että edellä mainittu annetaan Kuopion kaupungin lausuntona jätehuoltomääräysten päivittämisestä.

Liitteet

- 9 328/2019 Lausuntopyyntö
- 10 328/2019 Jätehuoltomääräysten päivitysten luonnos
- 11 328/2019 Jätehuoltomääräysten perustelujen luonnos

Valmistelija

Ismo Heikkinen

etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

puh. +358 44 718 5656

Päätösehdotus

Apulaiskaupunginjohtaja Jari Kyllönen

Lautakunta hyväksyy kaupungininsinöörin esityksen.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

